

ROMANTYZM

Kolorem niebieskim oznaczono materiał dodatkowy, nadobowiązkowy, nieomówiony na lekcjach.

Literatura epoki	<ul style="list-style-type: none"> - Adam Mickiewicz, <i>Romantyczność</i> - Adam Mickiewicz, <i>Do M***</i> - Adam Mickiewicz, <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale</i> - Adam Mickiewicz, <i>Bakczysaraj</i> - Adam Mickiewicz, <i>Burza</i> - Adam Mickiewicz, <i>Dziady część II</i> - Adam Mickiewicz, <i>Dziady część IV</i> [fragm.] - Adam Mickiewicz, <i>Dziadów część III</i> - Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i> - Juliusz Słowacki, <i>Hymn</i> [Smutno mi, Boże...] - Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i> [fragm.] - Cyprian Kamil Norwid, <i>Marionetki</i> - Cyprian Kamil Norwid, <i>Larwa</i> - Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i>
Gatunki literackie	<ul style="list-style-type: none"> - ballada - sonet - elegia - dramat romantyczny - epepeja
Motywy	<p>motywy niespełnionej miłości, młodości, samotności, szaleństwa, cierpienia, snu, podświadomości, samobójstwa, grzechu, kary, odkupienia, metamorfozy, marionetek, <i>theatrum mundi</i>, arkadii, podróży, <i>homo viator</i>, pielgrzymy, przyrody, walki narodowowyzwoleńczej, buntu, poety, wieszczka, proroka, Boga, szatana, matki, <i>Mater Dolorosa</i>, historii, narodu, motywy akwaticzne, góry, przepaści, ruiny, <i>vanitas</i>, uwięzienia, dworu</p>
Problemy, tematy	<p><u>Poezja romantyczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - miłość / miłość niespełniona; tęsknota za ukochanym/-ą (<i>Do M***; Romantyczność</i>) - duchowe cierpienie (<i>Romantyczność; Do M***; Hymn</i>) - problem samotności, wyobcowania, niezrozumienia (<i>Romantyczność; Do M***; Hymn</i>) - obcowanie ze światem metafizycznym (<i>Romantyczność; Droga nad przepaścią w Czufut-Kale</i>) - tęsknota za ojczyzną, rodzinnym domem (<i>Hymn</i>) - konflikt pokoleniowy / walka klasyków z romantykami (<i>Romantyczność</i>)

- podróż, tułaczka, kontemplacja przyrody (*Sonety krymskie; Hymn*)

- poznawanie swojego „ja”, wędrówka w głąb siebie (*Sonety krymskie; Hymn*)

- odkrywanie sensu świata, dociekanie istoty bytu (*Sonety krymskie; Hymn; Marionetki; Romantyczność*)

Dziadów część IV Adama Mickiewicza:

- portret bohatera werteryckiego (Gustaw)

- przeżywanie nieszczęśliwej miłości, cierpienia duchowe

- przyczyny i okoliczności samobójstwa Gustawa

Dziadów część III Adama Mickiewicza:

- portret bohatera romantycznego (Konrad)

- metamorfoza bohatera

- martyrologia narodu polskiego zilustrowana

w opowieściach więźniów oraz historii Cichowskiego i Rollisona

- koncepcja poety romantycznego; poeta-kreator, poeta-demiurg; rola poezji

- idea prometeizmu niepodległościowego

- postawa Konrada i Księdza Piotra wobec Boga

- walka dobra ze złem; walka o duszę Konrada – psychomachia

- koncepcja zbawienia świata (według *Wielkiej Improwizacji* oraz *Widzenia* Księdza Piotra)

- problem mesjanizmu narodowego (hasło: „Polska Chrystusem narodów”)

- portret, postawy i ocena narodu polskiego – „towarzystwo stolikowe” i „towarzystwo przy drzwiach”

- problem władzy; despotyzm carski

- rola świata nadprzyrodzonego

- mechanizmy rządzące historią

- problem winy i kary

Pan Tadeusz Adama Mickiewicza:

- portret zbiorowy szlachty

- ojczyzna, mała ojczyzna, arkadia

- idealizacja przyrody

- spór, kłótnia, walka, bitwa

- miłość, romans, małżeństwo, zaręczyny

- Soplicowo jako wzór dworu szlacheckiego

- Jacek Soplica jako synteza losów narodu polskiego i bohater romantyczny

- rola przedmiotów, rekwizytów, pamiątek

<p>Pojęcia kluczowe</p>	<p>romantyzm, irracjonalizm, ludowość, orientalizm, mistycyzm, profetyzm, epistemologia, <i>weltschmerz</i>, bohater werteryzny (werteryzm), bohater romantyczny, prometeizm, martyrologia, mesjanizm, synkretyzm, oniryzm, psychomachia, improwizacja, idealizacja, ironia romantyczna, tragizm, szekspiryzm</p>
<p>Ikoniczne teksty kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Johann Heinrich Füssli, <i>Szaleństwo Kate</i> - Caspar David Friedrich, <i>Wędrowiec ponad chmurami</i> - Caspar David Friedrich, <i>Dwaj mężczyźni obserwujący księżyc</i> - Théodore Géricault, <i>Tratwa „Meduzy”</i> - Caspar David Friedrich, <i>Opactwo w dąbrowie</i> - Ludwig Ferdinand Schnorr von Carolsfeld, <i>Upadek ze skały</i> - Michał Elwiro Andriolli, wybór grafik do <i>Pana Tadeusza</i> - Julian Antonisz, <i>Pan Tadeusz. Księga I. Gospodarstwo</i> [film]
<p>Literatura pomocnicza (opracowania)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Maria Janion, <i>Projekt krytyki fantazmatycznej</i> [fragm.] - Marta Piwińska, <i>Miłość romantyczna</i> [fragm.] - Alina Kowalczykowska, <i>Zasmucający urok ruin</i> [fragm.] - Alina Witkowska, <i>[Pielgrzym w świecie natury]</i> - Jan Błoński, <i>Polski raj</i> [fragm.] - Alina Witkowska, <i>Mickiewicz. Słowo i czyn</i> [fragm.] - Stanisław Falkowski, <i>Arka (Po co i jak „Pan Tadeusz” uczy bycia sobą?)</i> [fragm.] - Maria Janion, <i>Zmierzch paradygmatu</i> [fragm.] - Stanisław Makowski, <i>Ludowość romantyczna</i> [fragm.] - Jerzy Grotowski, <i>[„Dziady” jako model teatru nowoczesnego]</i>